

An Surat Ni Pablo SA MGA TAGA-FILIPOS

PAARAM

Ginsurat ini ni Apostol Pablo para sa mga nagaturuod sa syudad san Filipino sa Grecia para pasalamatan sinda sa bulig na ginpadara ninda sa iya. Ginsurat niya ini myintras ada siya sa prisuhan sa Roma. An mga parte san surat amo ini:

An kamutangan ni Pablo sa Roma 1:1-30

An pagpamainubuson ni Cristo 2:1-30

Padaan manungod sa buwa na katukduan 3:1-21

An kalipay kag kalinaw na ginahatag san Dios 4:1-23

Mga Pangumusta

¹ Mga kamaranghod sa pagtuod, ini na surat hali sa akon, si Pablo, kag hali man kan Timoteo na mga suruguon ni Cristo Jesus.

Ginapadara namon ini sa iyo tanan na katawuhan san Dios na ginpaurusad kan Cristo Jesus dida sa Filipos kag para man sa mga namumuno kag parabulig san mga nagatuod dida.

² Nagapangadyi ako na an Dios na aton Ama kag an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo sin maayo kag magapalinaw san iyo isip.

An Pagpangadyi Ni Pablo

³ Nagapasalamat ako sa Dios basta nadudumduman ko kamo, ⁴ kag nalilipay gayod ako kada

pagpangadyi ko para sa iyo na tanan, ⁵ kay nagbulig kamo sa akon trabaho sa pagpalukop san Maayo Na Barita tuna pa san katuna-tunai na pag-ako niyo sani hasta yana. ⁶ Kaya nakasiguro ako na an Dios na nagtuna sani nakaayuhan sa iyo ipapadayon ini hasta matapos sa pag-abot san adlaw san pagbalik ni Jesu-Cristo.

⁷ Angay lang na ini an kaisipan ko manungod sa iyo kay palangga ta kamo. Kamo tanan nakigbahin sa akon sani na pribilihiyo na magin surugon na ginhatag sa akon san Dios. Dili lang niyan na adi ako sa prisuhan nakigbahin kamo kundi bisan san libre pa ako magpamatuod kag magpahayag san Maayo Na Barita. ⁸ Maaram an Dios na an dako ko na kaila sa iyo tanan pareho man sa kaila ni Cristo Jesus sa iyo.

⁹ Kaya, nagapangadyi ako na an iyo pagkamuot kan Cristo kag sa iyo mga kapwa lalo gayod magturubo kaupod an matuod na pagkaaram kag kadunungan, ¹⁰ agod makapili kamo kun nano an pinakamaayo. Paagi sani, magigin malinis kamo kag wara'n ikasabi sa iyo sa adlaw san pagbalik ni Cristo. ¹¹ Tapos, magakaigwa gayod an iyo buhay sin mga kaayuhan na ginahimo ni Jesu-Cristo sa iyo para maipagalang kag maipaumaw an Dios mismo.

An Pakapriso Ni Pablo Nakapalukop San Maayo Na Barita

¹² Mga kamaranghod ko sa pagtuod, gusto ko maaraman niyo na an nangyari sa akon nakabulig man gayod sa paglukop san Maayo Na Barita.

¹³ Kaya nakaaram an tanan na bantay sa palasyo

kag san tanan na adi na an pagkapriso ko alang-alang kan Cristo. ¹⁴ Tapos ini na pagkapriso ko nakapakusog pa sa buot san kadamuan na akon mga kamaranghod sa pagtuod. Kaya sa tanan na oras nagapahayag lugod sinda san Maayo Na Barita san Dios manungod kan Jesu-Cristo na makusog an buot kag wara'n kahadlok.

¹⁵ Ugaling may mga iba sa inda na nagapahayag manungod kan Cristo kay naawa lang o kaya gusto makigsuay sa akon, pero may iba na sa maayo na kaburut-on ginapahayag man gayod si Cristo. ¹⁶ Ginahimo ninda ini tungod sa pagkamuo sa akon, kay maaram sinda na ginhatagan ako san Dios sani na trabahuon na ipamatuod an Maayo Na Barita. ¹⁷ Ugaling idto'n iba dili hugot sa buot na nagapahayag manungod kan Cristo kundi may kapasluan sinda na katuyuan. Ginaisip lang ninda na samukon ako myintras adi ako sa sulod san prisuhan.

¹⁸ Pero wara ina sin labot sa akon! Kalipay ko pa ngani sana basta lang napapahayag an manungod kan Cristo sa nano man na paagi bisan hali sa sala o tama na katuyuan. Kun sugad padayon ako na malilipay, ¹⁹ kay aram ko na malilibre ako tungod san iyo mga pangadyi kag san bulig ni Jesu-Cristo paagi sa iya Espirito Santo. ²⁰ Niyan, an dako ko na paghandom kag paglaom an dili paghimo sin nano man na bagay na ikakaalo ko kundi pareho sa dati kag lalo na gayod niyan magkusog lugod an akon buot agod galangan si Cristo sa akon buhay bisan mabuhay man ako o mamatay.

²¹ Kun manungod naman sa pagkabuhay, para sa akon, an katuyuan sani amo an paggalang kan

Cristo pero kun mapatay ako may damo pa na pakinabang kay makig-usad ako sa iya. ²² Ugaling kun sa pagkabuhay pa may kapuslanan ako na mahimo kaya dili ako makasiguro kun hain an pipilion ko. ²³ Nagaalangan ako kun hain sa duha an mas maayo. Gusto ko gayod na mamatay kag makiupod kan Cristo na amo an mas maayo sa akon, ²⁴ pero mas pinakaimportante alang-alang sa kaayuhan niyo na padayon ako na mabuhay. ²⁵ Tungod sana nakasiguro ako na magpadayon pa na mabuhay. Mabubuhay ako kaupod niyo agod makabulig sa iyo pag-uswag kag magin malipay kamo sa pagtuod. ²⁶ Kaya paagi san akon pakig-upod gihapon sa iyo mas dako an iyo kalipay sa pakig-upod kan Cristo Jesus dahilan sa akon.

²⁷ Ugaling an pinakamahalaga na an iyo pagkabuhay magin susog sa ginapatuman dida sana na Maayo Na Barita ni Cristo. Tapos bisan makigkita ako sa iyo o mabaritaan ko lang, maaram ako na nag-urusad kamo sa masarig na katuyuan kag urupod man na nagatalinguha sa pagpamatuod san pagsarig san Maayo Na Barita, ²⁸ kag wara'n kahadlok sa iyo mga kaaway. Ini magigin tanda sa inda na sinda mapapatay hasta na lang pero kamo masasalbar kag an Dios an may pagbuot. ²⁹ Nasabi ko ini kay gin-galangan kamo na makasirbe kan Cristo dili lang san pagtuod niyo sa iya kundi paagi san pagtios niyo para sa iya. ³⁰ An pagtios ngani niyo pareho man san sa akon. Sugad san nakit-an niyo na gintios ko kasadto kag nababatian niyo yana amo man gihapon ini an nangyayari sa akon.

2

Iruga Niyo An Pagkamapainubuson Ni Cristo

¹ Niyan, kay ginapakusog kamo san pagkabuhay niyo kan Cristo kag nakapalipay man an iya pagkamuot, may pakig-usad kamo sa Espirito Santo kag nakabatyag kamo sin pagmalasakit kag pagkaluoy sa kada usad. ² Kaya ginahangyo ko sa iyo, palipaya niyo ako sin biyo paagi sa pagkaigwa sin pareho na kaisipan, sa pakigbahin sa pareho na pagkamuot kag pagkaurusad sa katuyuan kag sa isip. ³ Ayaw kamo paghimo sin bisan nano tungod sa kapasluan lang na katuyuan o tungod sa paghambog kundi magmapainubuson kamo sa kada usad kag ipakita niyo na mas labaw an iyo kapwa ki sa iyo. ⁴ Tapos magginalangan kamo sa kaayuhan san mga kapwa, dili lang an sa iyo sadiri.

⁵ Iruga niyo an pagkamapainubuson ni Cristo Jesus na ⁶ bisan may pagka-Dios siya, wara niya pagtalinguhaa na magpadayon na magin pareho man san Dios, ⁷ kundi sa sadiri niya na kabubut-on ginbayaan niya ini tanan. Tapos gin-ako an pagkasuruguon kag nakipareho sa mga tawo. ⁸ San nagpakatawo na siya nagmapainubuson gayod kag nagmasinunudon sa Dios hasta ngani sa kamatayon bisan ini an kamatayon sa krus. ⁹ Tungod sani ginpakalabaw siya san Dios kag ginngaranan sin labaw sa tanan na mga ngaran. ¹⁰ Kaya sa pagpasakop kan Jesus, tanan na ginlalang sa kalangitan, sa duta kag sa idalom sani magaluhod sa pagsamba sa iya, ¹¹ kag an tanan

magapamatuod na si Jesu-Cristo amo an Ginoo. Paagi sani an Dios Ama pagaumawon.

Nagabanaag Baga'n Mga Bituon Sa Kinab-an

¹² Kaya, mga namumut-an ko na mga amigo, pareho san pirme niyo ako ginasunod dili lang san kaupod pa ako niyo pero lalo pa gayod yana na wara ako dida, kinahanglan gayod niyo ipadayon an pagsabuhay san sadiri na pagkalibre na may kahadlok hasta tapos na, ¹³ kay an Dios pirme nagahiwag sa iyo agod pagustuhon kamo kag paturanon san iya kagustuhan.

¹⁴ Himua niyo an tanan na wara'n reklamo kag pagsuay, ¹⁵ agod bilang mga perpekto na kabataansan Dios, kamo magin malinis kag wara'n ikasabi na maraot manungod sa iyo na nabubuhay sa kinaban san parasupak kag makasalanon na mga tawo. Dapat magbanaag kamo sa inda, pareho san mga bituon na nagabanaag sa kalangitan, ¹⁶ myintras na ginapahayag niyo sa inda an mensahe na nagahatag san buhay. Kun mahimo niyo ini, ikakalipay ko sa adlaw san pagpakilala kan Cristo na an akon pagtalinguha kag pagtrabaho wara masayang.

¹⁷ Mala ngani kun an akon buhay magigin sakripisyo na idagdag sa sakripisyo kag pagsamba na ginahalad niyo sa Dios tungod san iyo pagtuod sa iya, malipay gihapon ako kag makikigbahin sa iyo san akon kalipay. ¹⁸ Sani man na dahilan, dapat man kamo malipay kag ipabahin man niyo sa akon an iyo kalipay.

Sinda Timoteo Kag Epafrodito

¹⁹ Kun itutugot san Ginoo, sa dili madugay pakadaon ko si Timoteo sa iyo agod pagbalik niya didi mapalipay ako san mga ibabarita niya manungod sa iyo. ²⁰ Wara ako didi'n iba na nagamalasakit gayod sa iyo na pareho ni Timoteo. ²¹ Sinda tanan an ginaataman lang an manungod san inda sadiri na mga katuyuan, dili an manungod sa katuyuan ni Jesu-Cristo. ²² Pero kamo mismo maaram kun sing-ano ginpamatuudan ni Timoteo na siya matiwalaan, kun pan-o siya kag ako pareho san tunay na mag-ama nag-upod pagtrabaho alang-alang sa Maayo Na Barita. ²³ Kaya, nagalaom ako na pakadaon siya sa iyo pakaarami ko san mangyayari sa akon didi. ²⁴ Ako naman nagalaom na sa dili madugay makapakada man mismo sa iyo kun itugot san Ginoo.

²⁵ Niyan, gin-isip ko man na ginakinahanglan na pakadaon ko sa iyo an akon kamanghod sa pagtuod na si Epafrodito. Siya an nagtrabaho kag nagpagal kaupod ko kag amo an iyo ginsugo bilang mensahero niyo sa pag-ataman sa akon. ²⁶ Kaila niya na makita kamo tanan kag nahandal gayod siya lalo na san nabaritaan kuno niyo na masakit siya. ²⁷ Matuod man gayod na nagkasakit siya kasadto kag dyutay na lang mamatay. Pero naluoy an Dios sa iya kag dili lang sa iya kundi sa akon man. Kaya, ginlibre pa gayod ako san Dios sa nagadamo na kamunduan.

²⁸ Nano pa, kaila ko gayod na pakadaon siya sa iyo agod malipay gihapon kamo kun makita niyo siya, tapos mapalipay naman ako sani kag mawawara an akon kamunduan manungod sa

iyo. ²⁹ Niyan, malipay na padayunon niyo siya bilang kamanghod sa Ginoo. Igalang niyo an mga tawo na pareho niya, ³⁰ kay ginpapeligro niya an iya buhay kag dyutay na lang gayod mamatay sa pagpadayon san trabaho ni Cristo agod mapunuan niya an kakulangan niyo sin lugar na mabuligan ako.

3

An Tunay Na Katanusan

¹ Sa pagtatapos ko sani na surat, mga kamaranghod ko, gusto ko na maglipay kamo sa pakigusad niyo sa Ginoo. Wara sin maraot kun otrohon ko gihapon idto'n ginsurat ko na sa iyo sadto kay ini makapasarig pa lugod sa iyo pagtuod.

² Maghimat kamo sa mga baga'n mga ido na nagahimo sin karautan. Sinda man idto'n mga nagapangtigbas san lawas. ³ Nasabi ko ini dahilan na kita, dili sinda, an tunay na may pagturi kay nagasaramba kita sa Dios paagi sa iya Espirito, tapos naglipay sa aton buhay kan Jesu-Cristo. Dili na kita nagasarig sa pagturi agod masalbar kita.

⁴ Kun sa pagsarig sugad sana maayo gayod an kamutangan ko.

Kun may nagahuna na tawo na makasarig siya sa iya mismo sadiri, lalo pa gayod ako na makasarig sin sugad sa inda. ⁵ Gin-anak ako na Israelita kag ginturi san usad pa lang ka semana an edad ko. Naghali ako sa lahi ni Benjamin kaya matuod gayod na Hebreo sa dugo. Kun an pagsururmatunan naman an manungod sa pagtuman sa Kasuguan san mga Judio na ada

sa Kasuratan, myimbros ako san grupo san mga Pariseo na nagatuman gayod sa Kasuguan. ⁶ Kun sa pagkamalulot sa pagsirbe san mga Judio sa Dios, dako an akon pakilabot kaya ginpasakitan ko an mga Judio na nagatuod kan Jesu-Cristo. Kun an pagsururmatunan man an manungod sa pagtuman san Kasuguan, wara'n masabi sa akon.

⁷ Ugaling, ini na tanan na kasadto may pakinabang sa akon, yana nagin wara'n pulos sa pagkita ko alang-alang kan Cristo. ⁸ Pwera pa sadto, sa pagkita ko wara'n pulos an tanan alang-alang sa mas dako na pakinabang na amo an pakiusad ko kan Cristo Jesus na akon Ginoo. Alang-alang sa iya ginbayaan ko an tanan kay gin-isip ko ini na baga'n basura lang agod magin sakop ako niya, ⁹ kag makiusad sa iya sin biyo. Igwa na ako'n katanusan hali sa Dios paagi san pagsarig kan Cristo kag dili sadiri ko'n katanusan na hali sa pagtuman san Kasuguan ni Moises. ¹⁰ Kaya, an gusto ko lang na magin usad kan Cristo kag batyagon an gahom san iya pagkabuhay gihapon. Tapos, makibahin sa iya mga pagtios kag makapareho sa iya sa pakig-usad sa pagkamatay niya, ¹¹ kay nagalaom ako na kun baga man bubuhayon gihapon hali sa kamatayon.

An Pagtalinguha Na Maabot An Sa Unahan

¹² Dili ko gusto sabihon na nakuha ko na ini o nagin perpekto naman, kundi ginapadayon ko gihapon na mapasa akon an ginapatuman sa akon ni Jesu-Cristo san sadirihon niya ako. ¹³ Kun sa bagay, mga kamaranghod, dili ko man gayod

ginahuna na napasa akon na idto kundi an ginahimo ko, ginalimutan an nakaagi na kag ginalinguha na maabutan an sa unahan. ¹⁴ Niyán, baga'n nagadalagan ako sin tadong pakadto sa katapusan san pariha para makagana san premyo na amo an pagtawag sa aton san Dios paagi kan Cristo Jesus pakadto sa buhay sa langit.

¹⁵ Kita tanan na mga masarig na an pagtuod kinahanglan magsunod sani na ginsabi na gawi. Kun ugaling igwa sa iyo sin may iba na gawi, pagapasabuton man lang ini sa iyo san Dios. ¹⁶ Kun baga man, magpadayon lang kita sa kamatuudan na naaraman ta hasta yana.

¹⁷ Mga kamaranghod ko, magkauruyon kamo pagsunod san akon halimbawa. Naghatag kami sin matanos na halimbawa kaya tandai niyo idto'n nagasunod sani. ¹⁸ Nasabi ko ini kay kadamo sadto na an pagkabuhay kontra sa ginunungan san pagkamatay ni Cristo sa krus. Ginsabihan ko kamo sani kasadto sin damo na na beses kag niyan ginaotro ko gihapon na may pagtangis na gayod. ¹⁹ Sa impyerno an inda kakahumanan kay an inda ginadios an inda lawasnon na kaila. Ginakahambog an dapat ninda ikaalo kag ginaisip lang ninda an kinab-anon na mga bagay.

²⁰ Kita ugaling mga pumuluyosan langit kag hali sani malipay na ginahulat naton an pag-abot san Parasalbar na amo an aton Ginoo'n Jesu-Cristo.

²¹ Tapos, paagi sa paggamit sadto'n poder kun diin makapahimo an Dios na sakupon an tanan, pagabag-uhon man niya an aton lawas na may kamatayon kag pagahimuon na pareho san iya gloryoso na lawas.

4

Mga Tugon

¹ Kaya, mga kamaranghod ko sa pagtuod na namumut-an ko kag namimingawan, ginakalipay kag ginakahambog, magpirme kamo na masarig sa pakig-usad sa Ginoo sana na paagi.

² Nakimaluoy ako sa iyo, Euodia kag Sintique, na magsiro kamo bilang magkamanghod sa pakig-usad sa Ginoo. ³ Ikaw naman na malulot ko na kaupud-upod, gusto ko na buligan mo ini na mga babayi na magkauyon kay ginbuligan ninda ako sin ungod pagpahayag san Maayo Na Barita. Kaupod man si Clemente kag san tanan na pareho ko mga paratrabaho na an mga ngaran nakasurat sa libro na ginsuratan sadto'n ginhatagan buhay san Dios.

⁴ Magkalipay lugod kamo pirme sa pakig-usad sa Ginoo. Pagaotrohon ko gihapon ini, magkalipay kamo! ⁵ Ipakita niyo an iyo pagkamabuot sa tanan. Halapit na mag-abot an Ginoo. ⁶ Ayaw kamo kahandal sa nano pa man kundi magpangadyi manungod sa tanan. Kun may kinahanglan kamo, pirme mag-ayo sa Dios na may pagpasalamat. ⁷ Kun sugad, an hali sa Dios na kalinaw san isip na dili kaya tugkadon san kaisipan san tawo amo an magaataman san iyo tagipusuon kag pag-isip sa pakig-usad niyo kan Cristo Jesus.

⁸ Sa pagatapos ko sani na surat, mga kamaranghod, amo ini an akon tugon: ipirme an iyo kaisipan sa mga maayo gayod kag ikakadayaw, halimbawa, mga kamatuudan, ginagalang, matanos, malinis na kabubut-on,

matahom kag mabuot. ⁹ Ipadayon niyo an pagtuman san tanan na naaraman niyo hali sa katukduan ko na nabatian kag nakita sa akon kay mapasa iyo an Dios na ginhalinan sa kalinaw san isip.

May Pagmalasakit Kamo Sa Akon

¹⁰ Sing-ano gayod an kalipay ko sa Ginoo kay pakatapos sin dugay na panahon nagkaigwa naman kamo sin lugar na maipakita an pagpalangga niyo sa akon. Aram ko na gusto gayod niyo pirme magmalasakit sa akon kaya lang wara kamo'n lugar. ¹¹ Dili ko ini ginasabi tungod na ginakulang ako kay anad na ako na makontento sa nano man na kamutangan ko. ¹² Naaraman ko an magin mabugana gayod kag kulang-kulang man na pagkabuhay. Naaraman ko ini na sikreto, kaya bisan diin, bisan nano na oras kontento na ako, magbusog o gutom, magsa kabuganaan o katikapuhan. ¹³ Naaatubang ko an tanan na kamutangan tungod kan Cristo na nagapakusog sa akon.

¹⁴ Bisan pa ngani, maayo man gihapon an iyo ginhimo kay ginbuligan niyo ako sa akon mga kalisudan. ¹⁵ Kamo mismo na mga taga-Filipos maaram na paghali ko sa Macedonia san magtuna ako pagpahayag san Maayo Na Barita, kamo man lang na pagtiripon san mga nagaturuod bilang simbahan dida an nagbulig sa akon. Wara'n iba'n pagtiripon na nagin kadamay ko sa akon mga panginahanglan. ¹⁶ Mala ngani san adto ako sa Tesalonica, makaduha na beses ginpadarhan niyo ako sin bulig para sa mga panginahanglan ko. ¹⁷ Dili kay gusto ko lang pirme pagregaluhan

kundi gusto ko makita an balos na idudugang sa iyo.

¹⁸ Kaya ngani adi an bilang resibo san tanan na nabaton ko sa iyo. Surusobra na gayod ini! Wara na ako'n kinahanglan na ayuon pa lalo na gayod yana na gindara ni Epafrodito an mga regalo niyo. Ini an mahumot na halad sa Dios kag sakripisyo na ginakalipay niya batunon. ¹⁹ An akon naman Dios amo an mapuno san tanan niyo na kinahanglan paagi san mabugana niya na kayamanan na ada kan Cristo Jesus. ²⁰ Umawon hasta na lang an aton Dios na aton man Ama. Amen.

Urhi Na Mga Pangumusta

²¹ Ginakumusta ko an tanan na katawuhan san Dios kag nagatuod kan Cristo Jesus. An mga kama-ranghod na kaupod ko didi nagapangumusta man sa iyo. ²² An tanan didi na katawuhan san Dios lalo na gayod an mga nasa palasyo san Emperador nagapangumusta man sa iyo.

²³ Niyan, nagapangadyi ako na an Ginoo'n Jesu-Cristo magaataman sa iyo tanan. Amen.

An Maayo na Barita Hali sa Dios New Testament in Masbatenyo

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Masbatenyo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1993, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Masbatenyo

© 1993, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

5e7f1147-0544-511b-b38f-0eaecbb0201a